

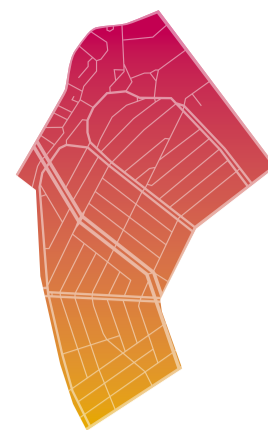

AAN DE BEWONERS VAN DIT ADRES

OKTOBER 2020
EEN GEMEENSCHAPPELIJKE
UITGAVE VAN GEMEENTE DEN HAAG
EN STATENWARMTE

STATENWARMTE
Naar een aardgasloos Statenkwartier

Help mee met het wijkenergieplan

Laat uw mening ook meetellen in het plan

In heel Nederland zijn plannen in de maak om over te stappen op duurzame energie om de klimaatverandering tegen te gaan. Nu zijn we bijna helemaal afhankelijk van aardgas en olie. Bij de verbranding ervan komt CO₂ vrij. Door teveel CO₂ warmt de aarde op en verandert het klimaat: overstromingen en lange perioden van droogte zijn het gevolg. In de toekomst gaan we in het hele land dan ook alleen nog maar schone energie uit aarde, water en zon gebruiken om huizen te verwarmen, te koken en te douchen.

Ook in Den Haag werkt de gemeente samen met bewoners, ondernemers en andere partners aan plannen hiervoor. Dat betekent eerst energie besparen en woningen en gebouwen isoleren. Daarna stappen we over op nieuwe vormen van schone energie. Daarbij blijft het wooncomfort behouden en worden de wensen van de bewoners gerespecteerd. Het Statenkwartier is één van de wijken waar actieve bewonersgroepen hier nu al mee bezig zijn.

4 scenario's

Op basis van het onderzoek van DWA en de gesprekken in de wijk leggen we u vier scenario's voor waarover u uw mening kunt geven.

- 1 **Individuele oplossing**, all-electric met een warmtepomp;
- 2 **Collectieve oplossing** in de vorm van een warmtenet;
- 3 **Hernieuwbare gassen**;
- 4 **Wachten**, later een besluit nemen.

Een uitgebreidere omschrijving vindt u op de volgende pagina's.

Wat betekent dit voor u?

Op dit moment verandert er nog helemaal niets aan de manier waarop u uw huis verwarmt, kookt en doucht. De initiatiefnemers van deze krant, de bewonersgroep Statenwarmte, willen u zo goed mogelijk betrekken bij de plannen die in de wijk worden gemaakt voor de overgang naar schone energie.

Uw mening is belangrijk

Wij horen heel graag van u wat uw mening hierover is. Vandaar deze meningspeiling, u leest hier verderop meer over. Wij vinden het belangrijk dat u uw stem laat horen. Ook als u zorgen heeft over zaken als de kosten, de technische haalbaarheid of de snelheid waarmee er aan de plannen wordt gewerkt.

VUL DE
ENQUÊTE IN

Graag
invullen voor
19 oktober

Wat nu?

- Lees de informatie goed door.
- Ga naar www.statenwarmte.nl/meningspeiling. Hier vindt u een link naar de digitale enquête.
- Vul deze zo volledig mogelijk in.

Heeft u vragen? Of heeft u geen computer maar wilt u wél meedoen aan de meningspeiling? Neem dan contact met ons op via info@statenwarmte.nl of kom naar het zaterdagochtend-spreekuur bij Doppio op de Frederik Hendriklaan (137)*, dan zoeken we samen naar een oplossing. (*zie www.statenwarmte.nl)

Wat straks?

25 november 2020, 20.00 uur
Presentatie van de resultaten van de meningspeiling en het concept-wijkenergieplan. Meer informatie via www.statenwarmte.nl/zoom.

Meedenken?

We zijn al een eind op weg, maar als je toch nog mee wilt denken over Statenwarmte, mail naar info@statenwarmte.nl.

Scenario A Individuele oplossing, 'all electric' met een warmtepomp

In dit scenario organiseert een bewoner zijn/haar eigen warmtevoorziening. Met zeer goede isolatie en een warmtepomp* kan de woning aardgasvrij worden gemaakt.

Kernpunten

- 1. Verwarmen van de woning:** met een warmtepomp die warmte uit de lucht haalt, zowel in de zomer als in de winter.
- 2. Warm kraanwater:** met dezelfde warmtepomp, in combinatie met een boilervat.
- 3. Koken:** u gaat elektrisch koken, bijvoorbeeld met een inductiekookplaat.
- 4. Isolatie:** de woning moet zeer goed geïsoleerd worden (zie rapport DWA: pakket B).
- 5. Infrastructuur:** u blijft aangesloten op het elektriciteitsnet; uw gasaansluiting wordt afgesloten of verwijderd.
- 6. Type oplossing:** individueel. U bent niet afhankelijk van wat anderen in de wijk gaan doen.

Voordelen

- Jaarlijkse kosten voor warmte zijn laag. Denk aan een bandbreedte van € 700 - € 1.200 per jaar.
- Moment van overstappen kunt u zelf bepalen.
- U bent niet afhankelijk van warmteleveranciers.

Nadelen

- Ingrijpende maatregelen zijn nodig, veel isolatie en extra radiatoren/convectoren of vloerverwarming.
- Investerings/verbouwing zijn relatief hoog. Denk aan een bandbreedte van € 34.000 - € 67.000,-.
- Overlast in de straat: als veel bewoners overstappen op all-electric moet het elektriciteitsnet wellicht worden verzaaid (graafwerk)

Punt van aandacht

- Duurzaamheid: Als u groene stroom afneemt van uw leverancier of zelf elektriciteit opwekt met zonnepanelen dan is dit een echt duurzaam scenario. Als u 'grijze' stroom afneemt, is dit een minder duurzame oplossing.

* Een warmtepomp is een elektrisch apparaat ter vervanging van de cv-ketel dat warmte opneemt uit de lucht en die warmte afgeeft aan de radiatoren/convectoren/vloerverwarming in uw woning. Behalve de warmtepomp zelf is een boiler/buffervat nodig voor de opslag van warm water voor het verwarmingssysteem en voor warm kraanwater. De apparaten komen te staan/hangen op de plek waar nu uw cv-ketel hangt, maar hebben wel meer ruimte nodig. Een eventuele buitenunit kan op het dak of in de tuin worden geplaatst." (Bron: *factsheet Buurtenergie Statenkwartier*)

Scenario B Collectieve oplossing, warmtenet van en voor de wijk

In dit scenario wordt een warmtenet* aangelegd in het Statenkwartier.

Kernpunten

- 1. Verwarmen van de woning:** met een warm waterleiding die bij de voordeur uw woning binnenkomt en wordt aangesloten op uw centrale-verwarmingssysteem.
- 2. Warm kraanwater:** wordt ook verwarmd met de warmte van het warmtenet.
- 3. Koken:** u gaat elektrisch koken, bijvoorbeeld met een inductiekookplaat.
- 4. Isolatie:** de woning moet in lichte mate geïsoleerd worden (zie rapport DWA: pakket A).
- 5. Infrastructuur:** nieuw aan te leggen warmtenet; uw gasaansluiting wordt afgesloten of verwijderd.
- 6. Type oplossing:** collectief. U sluit aan op een wijkvoorziening.

Voordelen

- Jaarlijkse kosten voor warmte zijn laag, vergelijkbaar met huidig kosten voor aardgas. Denk aan een bandbreedte van € 1.300 - € 2.000 per jaar.
- Duurzaamheid: van de scenario's die voor het jaar 2030 uitvoerbaar zijn, draagt dit scenario het meeste bij aan CO₂-besparing.
- Aanpassingen aan de woning zijn beperkt.

Nadelen

- Moment van overstappen: collectief systeem, dus minder flexibel dan bij scenario all-electric.
- Investering in de woning: de totale kosten voor isolatie en woningaanpassing bedragen tussen de € 12.000 - € 15.000,-.
- Afhankelijkheid van een leverancier: u krijgt waarschijnlijk te maken met 1 warmteleverancier.

Punt van aandacht

- Comfort: het warme water van het warmtenet heeft een temperatuur van ongeveer 70 graden**. Woningen met vloerisolatie, dakisolatie en dubbel glas zijn hiermee goed warm te houden.

* Wat is een warmtenet? Een warmtenet is een netwerk van ondergrondse leidingen in de straat waardoor warm water stroomt. Die leidingen worden aangesloten op de woningen en het warme water verwarmt huizen en gebouwen. De warmte kan van allerlei verschillende bronnen komen. (bron: *Klimaatbureau HIER*)

** In de Vruchtenbuurt en Vogelwijk is een proef gedaan met het op 70 graden zetten van de CV-ketels. Resultaat: nauwelijks comfortklachten.

Scenario C Hernieuwbare gassen

In dit scenario gaat uw voorkeur uit naar hernieuwbaar gas, zoals waterstof of biogas.

Kernpunten

- 1. Verwarmen van de woning:** u blijft uw woning verwarmen met een CV-ketel, maar dat is dan een nieuw model dat hernieuwbaar gas gebruikt in plaats van aardgas.
- 2. Warm kraanwater:** wordt geleverd door de nieuwe CV-ketel.
- 3. Koken:** u gaat waarschijnlijk elektrisch koken, bijvoorbeeld met een inductiekookplaat*.
- 4. Isolatie:** is niet echt nodig voor het warm houden van de woning, maar levert wel besparing op van stookkosten; denk aan een terugverdientijd van 5 - 15 jaar afhankelijk van het type maatregel (indicatie investeringskosten € 12.000 - € 15.000).
- 5. Infrastructuur:** het hernieuwbare gas stroomt door het bestaande gas-netwerk dat slechts beperkt hoeft te worden aangepast aan het nieuwe gas.
- 6. Type oplossing:** collectief. Deze oplossing is afhankelijk van wat er in de rest van de stad gaat gebeuren met het bestaande gasnet.

Voordelen

- Investering in de woning: laag. Denk aan € 5.300 per woning voor een nieuwe CV-ketel en kooktoestel.
- Aanpassingen aan de woning: u hoeft op de korte termijn niets te doen. Als u op langere termijn omschakelt naar hernieuwbaar gas zullen in ieder geval uw verwarmingsketel en kooktoestel aangepast moeten worden.
- Duurzaamheid: zeer duurzaam bij gebruik van duurzaam geproduceerde waterstof (groene waterstof).

Nadelen

- Haalbaarheid binnen 10 jaar: niet. Waterstof is de komende jaren in beperkte mate beschikbaar en dan vooral voor industrie en transport. Volgens het landelijk beleid is waterstof geen optie voor bestaande woningen, tenzij er echt geen enkel ander alternatief is.* De gemeente volgt dit landelijke beleid in het Stedelijk Energieplan (https://denhaag.raadsinformatie.nl/document/8651510/1/RIS305064_bijlage).
- Jaarlijkse kosten voor warmte: hoog. Denk aan een bandbreedte van € 2.600 - € 4.900 per jaar.
- Onduidelijkheid: er is nog veel onduidelijk over toepasbaarheid, veiligheid, beschikbaarheid, duurzaamheid en betaalbaarheid van waterstof.

* Als waterstof niet haalbaar lijkt, waarom legt Statenwarmte dit scenario dan toch voor? Omdat bewoners ons in 2019 hebben verzocht hernieuwbaar gas (waterstof) mee te nemen in het onderzoek van DWA. Nu is gebleken dat het niet haalbaar is binnen 10 jaar. De gemeente benadrukt dat met geen enkele zekerheid uitspraak gedaan kan worden over het beschikbaar komen van hernieuwbaar gas (waterstofgas) voor het Statenkwartier.

Scenario D Wachten, later een besluit nemen

In dit scenario gaat uw voorkeur ernaar uit om voorlopig aangesloten te blijven op aardgas.

Kernpunten

- 1. Verwarmen van de woning:** u blijft uw huis verwarmen met aardgas.
- 2. Warm kraanwater:** u blijft hiervoor gebruik maken van aardgas.
- 3. Koken:** u blijft koken op aardgas.
- 4. Isolatie:** is niet echt nodig voor het warm houden van de woning, maar levert wel besparing op van stookkosten; denk aan een terugverdientijd van 5 - 15 jaar afhankelijk van het type maatregel (indicatie investeringskosten € 12.000 - € 15.000)
- 5. Infrastructuur:** u blijft gebruik maken van het bestaande aardgasnetwerk.

Voordelen

- Investering in de woning is laag.
- Jaarlijkse kosten voor warmte op dit moment: laag, vergelijkbaar met het warmtenet.
- Aanpassingen aan de woning: geen

Nadelen

- Duurzaamheid: niet duurzaam, u blijft gebruik maken van fossiele brandstoffen. Dit is het scenario met de meeste CO₂-uitstoot per jaar.
- Afhankelijkheid externe partijen: groot. De gemeente gaat op termijn wijken aansluiten op schone energiebronnen.* Door af te wachten hebben bewoners minder of mogelijk geen invloed op de uiteindelijke oplossing.
- Jaarlijkse kosten voor warmte op termijn: worden hoger. Het Rijk heeft aangegeven de energiebelasting op aardgas te gaan verhogen en omgekeerd duurzame energie-oplossingen te stimuleren met subsidies. Daarmee zal het gebruik van aardgas financieel steeds ongunstiger worden.

* De gemeente moet in 2021 een besluit nemen over de toekomstige schone energie-oplossingen per wijk. Dan wordt dus ook duidelijk wanneer er geen aardgas meer beschikbaar zal zijn in het Statenkwartier.

Enkele aandachtspunten

Alle genoemde bedragen zijn indicatief en kunnen per woning verschillen. We hebben een bandbreedte geïntroduceerd op basis van woningen waar nog niets aan gedaan is wat betreft isolatie. Heeft u al wel maatregelen genomen? Dan worden genoemde bedragen lager.

De informatie die u hier krijgt, baseren we op het DWA-rapport van maart 2020 (www.statenwarmte.nl/rapport). Daarin wordt uitgegaan van woningen in het Statenkwartier die op dit moment worden verwarmd met een CV-ketel op aardgas. In de berekeningen zijn drie woningtypen doorgerekend, variërend van een appartement van 75 m² tot een herenhuis van 230 m². We hebben ons voor ieder scenario beperkt tot drie belangrijke voor- en nadelen.

De vier scenario's in het kort

Scenario's A, B en C zijn routes naar een aardgasvrij Statenkwartier. In deze tabel een samenvatting van het DWA-rapport 2020.

	Scenario A	Scenario B	Scenario C	Scenario D
Lukt het om binnen 10 jaar aardgasvrij te zijn	ja	ja	nee	*
Investering bewoners in de woning eenmalig	€ 39.600	€ 12.200	€ 5.300	€ 1.900
Jaarlijkse kosten voor bewoners voor afname warmte (gas, warmte, elektriciteit)	€ 900	€ 1.600	€ 3.700	€ 1.700
Totale kosten over 30 jaar per woning, voor en achter de voordeur van de woning (woning, netwerk, bronnen)	€ 78.300	€ 47.300	€ 85.800	€ 53.400
CO ₂ -emissie per jaar ("duurzaamheid", hoe meer kg uitstoot, hoe ongunstiger)	1.300 kg	700 kg	400 kg	3.300 kg
Geluidsoverlast in de woning, b.v. door een warmtepomp	beperkt	nee	nee	*
Veiligheid in de woning	geen gas in huis	geen gas in huis	gas in huis	gas in huis
Aanpassing aan de woning (er moet veel gebeuren, b.v. isolatie en vervangen leidingen)	ja	beperkt	nee	*
Extra ruimtebeslag in de woning (b.v. groot apparaat)	ja	nee	nee	*
Overlast in de straat (straat moet b.v. open)	beperkt	ja	beperkt	*
Deelname nodig van de gehele buurt of groot deel van de buurt	nee	ja	ja	*
Afhankelijkheid van exploitant warmtelevering (zit je b.v. vast aan een monopolist)	nee	ja**	ja	*
Zelf tijdstip van overstappen kunnen bepalen	ja	beperkt	beperkt	*
Gebruik kunnen maken van een 'lokale' duurzame warmtebron	beperkt	ja	beperkt	*
Extra ruimtebeslag energiecentrale stad, er moet b.v. een extra gebouw komen ergens in de stad	nee	ja	beperkt	*

* Leeg gelaten door DWA ** Coöperatiemodel geeft minder afhankelijkheid van exploitant (monopolist)

www.statenwarmte.nl/meningspeiling

Ga naar www.statenwarmte.nl/meningspeiling en vul de digitale enquête in. Heeft u geen computer of komt u er niet uit? Neem dan contact met ons op via info@statenwarmte.nl of kom naar het zaterdagochtend-spreekuur bij Doppio op de Frederik Hendriklaan (137). (Zie www.statenwarmte.nl)

Uw gegevens zullen uiteraard vertrouwelijk behandeld worden conform de AVG. Het invullen van de meningspeiling is op geen enkele wijze juridisch bindend en schept geen verplichtingen.

Inleidende vragen

- 1 Op welke adres woont u?
.....
- 2 Bent u eigenaar of huurder van deze woning?
  - a. Eigenaar
  - b. Huurder
  - c. Indien huurder, wie is de eigenaar? (indien mogelijk naam en telefoonnummer of emailadres, dan kunnen wij contact opnemen om de eigenaar de mogelijkheid te geven zijn/haar mening te laten horen)
- 3 Hoe lang woont u al in deze woning?
  - a. 0 - < 5 jr
  - b. 5 jr - < 10 jr
  - c. 10 jr - < 20 jr
  - d. 20 jaar of langer
- 4 Heeft u plannen om binnen 5 jaar te verhuizen?
  - a. Ja
  - b. Nee
  - c. Weet niet

Bekendheid met de energietransitie en Statenwarmte

- 5 De gemeente Den Haag streeft ernaar om in 2030 over te stappen op schone energie. Bent u daarvan op de hoogte?
  - a. Ja
  - b. Nee
- 6 In het Statenkwartier heeft een groep bewoners het initiatief genomen om een toekomstplan Statenwarmte op te stellen. In de periode zomer 2018 tot voorjaar 2020 is een dialoog met de buurtbewoners georganiseerd via bijeenkomsten, interviews, enquêtes en koffietafelgesprekken. Heeft u aan een of meer van deze activiteiten meegedaan? Indien ja: aan welke?
  - a. Wijkbijeenkomsten
  - b. Interviews/enquêtes
  - c. Anders, nl. ....
  - d. Nee, geen van deze
- 7 In de Statenkoerier zijn regelmatig artikelen gepubliceerd over het thema Statenwarmte. Heeft u één of meer van deze artikelen gelezen?
  - a. Ja, ik heb één of meer artikelen gelezen
  - b. Nee, ik heb daarover geen artikelen gelezen
  - c. Ik lees de Statenkoerier niet
  - d. Ik ken de Statenkoerier niet

Bereidheid investeren in isolatie

- 8 Heeft u reeds geïnvesteerd in isolatie voor uw woning?
  - a. Ja, dubbel glas
  - b. Ja, vloerisolatie
  - c. Ja, dakisolatie
  - d. Ja, andere maatregelen, nl. ....
  - e. Nee, ik heb nog niet geïnvesteerd in isolatie
- 9 Bent u van plan in de komende 10 jaar in (aanvullende) isolatie te investeren?
  - a. Ja, dubbel glas
  - b. Ja, vloerisolatie
  - c. Ja, dakisolatie
  - d. Ja, in andere maatregelen, nl. ....
  - e. Nee

Voorkeursscenario

In de informatiefolder die u van ons heeft ontvangen, staat een beschrijving van vier scenario's met een praktisch schema waarin ze worden vergeleken. Deze informatie kan behulpzaam zijn bij het beantwoorden van de volgende vragen.

Ingenieursbureau DWA presenteerde in maart 2020 een aantal scenario's voor het Statenkwartier. DWA gaf aan dat alles overwegende variant B (de collectieve oplossing 'warmtenet op 70 graden') voor de woningen in het Statenkwartier "beter lijkt te scoren dan de rest".

- 10 Deelt u die mening?
    - a. Ja
    - b. Nee
    - c. Ik kan of wil niet kiezen
  - 11 Zo nee, wat maakt dat deze variant voor u niet beter scoort?
.....
- Onafhankelijk van wat ingenieursbureau DWA vindt, kan uw voorkeur voor uw eigen woning anders uitpakken.
- 12 Naar welke van de volgende scenario's gaat uw voorkeur uit voor uw eigen woning?
    - a. Individuele oplossing, all-electric met een warmtepomp
    - b. Collectieve oplossing, een warmtenet van en voor de wijk
    - c. Hernieuwbare gassen
    - d. Wachten, later een besluit nemen
    - e. Ik kan/wil uit bovenstaande vier opties geen keuze maken

- 13 Wat is (zijn) de reden(en) voor uw voorkeur?
.....

Bereidheid meedoen/investeren in een warmtenet

Het is nog niet duidelijk welk scenario de voorkeur zal krijgen. Mocht de voorkeur uitgaan naar een warmtenet, dan is het belangrijk om te weten of er bij ons bewoners van het Statenkwartier draagvlak is om een bewonerscoöperatie op te richten die een belang neemt in een nieuw aan te leggen warmtenet. Zo'n coöperatie bundelt krachten en beperkt de kosten van warmte zoveel mogelijk, waardoor deze voordelig kan worden aangeboden aan de leden.

- 14 Voor de gemeente en voor bedrijven die overwegen te investeren in een mogelijk te realiseren warmtenet is het van belang enig zicht te krijgen op het mogelijke aantal aansluitingen in de wijk. Heeft u de intentie om uw woning aan te sluiten op een – met steun van wijkbewoners – aan te leggen warmtenet? Uw definitieve beslissing zal mede afhankelijk zijn van het precieze aanbod, in termen van duurzaamheid, kosten, etc.
  - a. Ja, ik heb de intentie om mijn woning aan te sluiten.
  - b. Nee, ik heb geen intentie om mijn woning aan te sluiten.
  - c. Ik kan of wil niet kiezen
- 15 Als u de kans krijgt om mee te investeren in een warmtenet in onze wijk, waardoor bewoners meer invloed krijgen en een lagere prijs betalen, zou u dan overwegen om mee te doen? (kruis aan en omcirkel bedrag)
  - a. Ja, alleen als het risico nul is; ik accepteer dan een laag rendement (rond 1%). Dan spreek ik de intentie uit om mee te investeren in een gezamenlijk warmtenet van, voor en door de wijk voor een bedrag van € 1.000,- / € 5.000,- / € 10.000,- / € 30.000,- / > € 30.000,-, waarbij mijn definitieve beslissing mede afhankelijk is van rendement, rente, risico, garanties, looptijd, etc.
  - b. Ja, als het risico beperkt is en het verwachte rendement 5%. Dan spreek ik de intentie uit om mee te investeren in een gezamenlijk warmtenet van, voor en door de wijk voor een bedrag van € 1.000,- / € 5.000,- / € 10.000,- / € 30.000,- /

- a. > € 30.000, waarbij mijn definitieve beslissing mede afhankelijk is van rendement, risico, garanties, looptijd, etc.
- c. Nee, ik zal niet mee-investeren in een warmtenet
- d. Weet niet / ik kan / wil niet antwoorden

Achtergrond kenmerken

- 16 In wat voor soort woning woont u?
  - a. Herenhuis
  - b. Bovenwoning/benedenwoning/appartement
  - c. Anders, ...
- 17 Hoe groot is uw woning ongeveer? (in m² vloeroppervlak)
  - a. ...
  - b. Weet niet
- 18 Wat is uw leeftijd?
  - a. < 20
  - b. 20-35
  - c. 35-50
  - d. 50-65
  - e. 65-80
  - f. > 80
  - g. Geen antwoord
- 19 Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?
  - a. 1
  - b. 2
  - c. 3
  - d. 4 of meer
  - e. Geen antwoord
- 20 In welke bruto inkomensklasse zit uw huishouden?
  - a. 0 - 40.000
  - b. 40.000-80.000
  - c. > 80.000
  - d. Geen antwoord
- 21 Tot slot met betrekking tot de overgang naar schone energie het Statenkwartier. Als u nog iets met ons wilt delen, zoals zorgen of wensen, dan kunt u dat hier doen: .....

Graag invullen voor 19 oktober

Initiatief Statenwarmte

De bewonersgroep Statenwarmte is een initiatief van, voor en door wijkbewoners. Ons doel is de wijk zo goed mogelijk te betrekken en voor te bereiden op de overgang naar schone energie. Daarnaast wil Statenwarmte invloed uitoefenen op de besluiten van de gemeente.

In samenwerking met de gemeente ontwikkelen we hier een plan voor: het wijkenergieplan. Vanaf de zomer van 2018 tot het voorjaar van 2020 hebben we zoveel mogelijk bewoners gesproken. Er zijn bijeenkomsten, interviews, enquêtes en koffietafelgesprekken georganiseerd. Zo probeerden we erachter te komen wat wijkbewoners belangrijk vinden bij de overgang naar schone energie, oftewel de energietransitie. Dit zijn de meest gehoorde punten:

- Inspraak en invloed door de wijkbewoners; zij willen mee kunnen bepalen wat het alternatief wordt voor aardgas zodat de oplossing past bij hun woningen en ze zich daarop kunnen voorbereiden.
- Kosten, betaalbaarheid; bewoners willen niet te veel gaan betalen.
- Duurzaamheid.

In 2019 heeft Statenwarmte technisch onderzoeksbureau DWA opdracht gegeven te onderzoeken welke verschillende vormen van schone energie geschikt zouden zijn voor onze wijk. Daarbij is vooral gekeken naar de technische en financiële haalbaarheid voor de woningen en eigenaren. De gemeente financierde dit onderzoek. In maart 2020 is de uitkomst gepresenteerd in aanwezigheid van 200 wijkbewoners en wethouder Liesbeth van Tongeren (meer informatie over dit onderzoek leest u op: www.statenwarmte.nl). In de nu volgende meningspeiling leggen wij de uitkomsten van het DWA-onderzoek aan u voor, zodat wij van u horen wat uw mening is over de verschillende scenario's voor schone energie. Wij doen dit in nauwe samenwerking met de gemeente.